

seinni partur

Frágreiðingin frá Búskaparráðnum

Konjunkturgongdin 1998

Búskaparráðið gav 1. juli í ár út eina frágreiðing um búskapargongdina. Ætlanin við hesari frágreiðing er bara at tríva aftur í aftur, og siga heldur stuttorðað frá, hvussu ráðið metir gongdina, sum verið hevur restina av árinum. Ætlanin hjá Búskaparráðnum framyvir er, at geva eina drúgvari frágreiðing um várið og so at geva smærri frágreiðing út aftur um heystið

Avlopin í fiskivinnuni

Útflutningurin av fiskavørum, tó ikki íroknað alifisk, var 320 miljónir krónur størri seinasta 12 mánaða skeiðið októbur - september 1998/97 enn 12 mánaða skeiðið frammanundan. Sama skeiðið øktust inntøkurarnar í vinnuni, sum framleiðir útflutningin, við 170 miljónum, herav øktust býrurnar við 140 miljónum og inntøkurarnar frá fiskavøruidnaði 30 miljónir. Av útflutningsvøkstrinum upp á 320 miljónir eru soleiðis 170 miljónir farnar til arbeiðsinn-tøkur. Eftir eru einar 150 miljónir, sum fyrirkæmur í fiskivinnuni hava havt í meirinntøku. Hetta er fyrri stóran part prívøkstur, tí heldur minni varð flutt út í nógðum. Men av tí at virkaður fiskur er øktur í nógð í mun til óvirkaðan fisk, hava aðrir framleiðslukostnaðir helst verið nakað størri enn 12 mánaða skeiðið frammanundan. Nakað av hesum er farið til øktar tilfarskostnaðir, tí at størri partur av fiskinum er virkaður til frystar vørur, enn 12 mánaða skeiðið frammanundan. Men út frá hesum skuldu avlopin í

fiskivinnuni sum heild verið vaksin við meira enn 100 miljónum. Hetta samsvarar væl við roknskapartøluni fyrri fiskivinnuna sum heild. Út frá gongdini higartil í ár metir Búskaparráðið, at avlopið í fiskivinnuni sum heild aðrenn rentur og avskrivningar í 1998 fer at liggja um 370 miljónir. Hetta er einar 108 miljónir størri enn í 1997, tá avlopið aðrenn rentur og avskrivningar var um 262 miljónir, um fløgu-stuðulin upp á 50 miljónir ikki verður íroknaður. Umleið 180 miljónir er avlopið í flotanum, sum ikki fiskar við Føroyar. Og av hesum vóru tað serliga nótaskipini, sum hava havt eitt gott ár. Hóast flak-trolararnir hava fiskað minni í ár enn í fjør, so er avlopið rímuligt, tí at prísirnir á frysta flakinum hava verið sera góðir. Feskfiskaflostin fær eftir øllum at døma eitt tað besta árið, hóast ongir studningar eru longur. Avlopið aðrenn rentur og avskrivningar fer helst at liggja upp ímóti 150 miljónum. Av part-trolarunum eru tað serliga teir nýggjaru, sum hava havt stór

Talva 5: Úrslit aðrenn rentur og avskrivningar í fiskiskapi, milj. kr.

	1996	1997	1998*
Langfarafiskiskip	140	155	180
Feskfiskiskip	65	94	150
Skiftisavlop ¹⁾	205	249	330
Iløgustuðul	51	50	10
Úrslit aðrenn rentur og avskrivningar	256	299	340

Kelda: Roknskapartøl og egnar metingar

Viðmerking: 1) Skiftisavlop er úrslit aðrenn rentur, avskrivningar og møguligan almennan stuðul

avlop, meðan eldru partrolararnir, sum tó eisini hava nóg minni skuld, hava havt minni avlop. Línuskipini hava eisini havt eitt sera gott ár. Við grundarlag í tølunum fyrri avlop til rentur og avskrivningar, ber til at meta um hvussu fiski-flotin er førur fyrri at forrenta nýggjar fløgur. Gundað á bjørtu forsegningina um avlopið í 1998, er kortini ongin skipabólkur í feskfiskaflostanum í meðal førur fyrri at forrenta nýggj skip. Og sjálvt um man grundar útrokningina á tey frægastu 3 skipini í hvørjum bólk, eru tey heldur ikki heilt før fyrri at svara árligu gjaldingarnar til fulla fremmanda figging av nývirðinum av skipaslagnum. Hetta skapar heldur dýpur útlit fyrri fiskiskapin framyvir. Men tó vísir hetta, at tað er alneyðugt, at flotin sleppur at laga seg til marknaðarforirni, so at hann fær tað stóð og ta samanseting, sum eina verður grundað á inn-

tøkumøguleikarnar. Tað almenna eigur ikki framhaldandi at leggja seg út í, hvussu flotin skal vera samansettur - tað eigur at vera avgjørt av rentabilitetsviður-skiftunum eina.

(Sí talvu 5)

Men stór broyting er í rakstri-num hjá fiskavirkjunum, sum væntandi fara at hava rímlig avlop aftaná rentur og avskrivningar. Tað verður fyrstu ferð í fleiri ár, at virkini fara at hava rímulig avlop, og hetta hendir hóast harða kapping um rávør-una, bæði millum virkini í Føroyum og eisini í kapping við útlandskar keyparar. Prishækk-ingarnar á frystu flakavørnum hesa seinastu tíðina, hava givið virkjunum móguleika at kappast um rávørna. Hetta sæst væl aftur á útflutninginum, tí part-urin av fiskinum, sum farin er óvirkaður av landinum er mink-

aður munandi.

Innflutningurin

Innflutningurin er samanlagt -uttan skip - øktur við 6%, ella góðum 120 miljónum, tá sam-mett verður millum sept/avgust 1996/97 og 1997/98. Rokna vit við, at inflasjónin í londunum vit handla við, hetta tíðarskeiðið er millum 2 og 3%, er ein realur vøkstur í innflutningi upp á eini 3 ella 4%.

Av hesum er innflutningurin til beinleiðis nýtslu vaksin 11%, sum er umleið tað sama, sum lønargjaldingarnar øktust sama tíðarskeiðið. Í so máta er vøkstur-in hvørki størri ella minni enn væntað.

Innflutningur samanlagt av vør-um til framleiðslu er vaksin umleið 10% - hetta er fiskainn-flutningur og vørur til landbún-að, aling, bygging, og sigur hetta nakað um økingina í fram-leiðsluvirksemi, sum brúkar innfluttar vørur. Innflutningur av fløguvørnum til vinnurnar er vaksin 7%, tá talan er um mask-inur og aðra útgerð. Men tá talan er um skip, bátar o.t. er ein tilsvandandi minking, so at inn-flutningur av slíkum fløguvørnum samanlagt ikki er broyttur í tíð-arskeiðinum.

Enn sæst einki til at gongd er komin á fløgurnar í privatar-i vinnu. Innflutningurin av mask-inútgerð er vaksin nakað, men minking er í innflutningi av skipum og bátum, so at inn-flutningur til slíkar fløgur er óbroyttur. Hinvegin er vøkstur í innflutningi til byggivirkini, og hann endar í fyrsta lagi í set-húsum, men kanska eisini nakað í bygging til vinnulig endamál.

(Sí talvu 5)

At lítið er gjørt av fløgum í fisk-iveiðu undir Føroyum, er ikki ljóði. Tað hevur leingi ligið á ljóði, at Landsstýrið fór at koma við einum uppskoti um fløgu-stuðul, og at 40 miljónir longu vóru settar av á figgjarglógini í

Føroya Løgting - her verða lógirnar smiðaðar, og grundalgið lagt undir búskaparpolitikkinn